

Medicijnverstrekking & Medisch Handelen op scholen Stichting Catent

(Reglement Catent)
november 2017

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding medicijnverstrekking en uitvoeren medische handelingen.	3
2. Standpunt van het College van Bestuur.	3
3. Vervolg notitie.	3
4. Leerling wordt ziek op school.	4
5. Het verstrekken van medicijnen op verzoek van ouders/verzorgers.	5
6. Het uitvoeren van voorbehouden medische handelingen.	5
7. Levensbedreigende - /acute noodsituaties.	6
Bijlage: uitgangspunten teksten leerlingadministratie.	7

1. Inleiding medicijnverstrekking en uitvoeren medische handelingen

Medewerkers op scholen hebben regelmatig te maken met leerlingen die klagen over pijn die meestal met een eenvoudig (pijnstillend) middel (aspirine/zalfje e.d.) te verhelpen is. Denk hierbij aan hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Daarnaast krijgen scholen (steeds vaker) het verzoek van ouders/verzorgers om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen te verstrekken, of om medische handelingen uit te voeren.

Als medewerkers worden betrokken bij de zorg rond een (chronisch) zieke leerling, dan krijgen zij daarmee ook een (gedeeltelijke) verantwoordelijkheid voor die zorg.

Een medewerker van Catent is in de regel niet opgeleid en niet bekwaam om bij ziekte van een leerling een (juiste) diagnose te stellen. Hij/zij kan tevens niet bekwaam/bevoegd geacht worden medicatie te verstrekken en/of een medische handeling te verrichten. Indien een medewerker medicijnen verstrekt, dan kan hij/zij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de veroorzaakte schade.

Medewerkers (en de directeur / het College van Bestuur als leidinggevende c.q. eindverantwoordelijke) moeten zich realiseren dat wanneer zij bij het verstrekken van medicijnen dan wel bij het uitvoeren van medische handelingen fouten maken of zich vergissen, zij voor deze foute handelingen of vergissingen aansprakelijk gesteld (kunnen) worden.

Een medewerker die onbevoegd en/of onbekwaam een medische handeling vallend onder de "voorbehouden handelingen" (wet BIG¹) verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar kan ook een (bestuurlijke) boete krijgen of strafrechtelijk vervolgd worden. Het College van Bestuur kan op haar beurt als werkgever (eveneens) civielrechtelijk² aansprakelijk gesteld worden.

Met het oog op de gezondheid van leerlingen én in het kader van bescherming van de medewerkers geeft het College van Bestuur van Catent in dit reglement de regels richting de medewerkers aan betreffende het verstrekken van medicijnen dan wel het verrichten van medische handelingen.

2. Standpunt College van Bestuur van Catent

Op basis van het in paragraaf 1 genoemde is het standpunt van het College van Bestuur

- a. dat er door de medewerkers van Catent géén medicijnen worden verstrekt aan leerlingen.
- b. dat met zéér grote terughoudendheid door de medewerkers van Catent een eenvoudig (pijnstillend) middel wordt verstrekt in situaties waar een leerling klaagt over pijn. In beginsel na overleg met de ouder/verzorger.
- c. dat er in géén geval door de medewerkers van Catent medische handelingen worden uitgevoerd, en zeker niet de in wet BIG benoemde "voorbehouden handelingen" (wet BIG).

Uitzondering vormen levensbedreigende - dan wel acute noodsituaties (zie paragraaf 7). Ouders/verzorgers moeten van dit standpunt op de hoogte zijn. Het dient te worden opgenomen in de schoolgids en besproken te worden bij inschrijving van leerlingen.

3. Vervolg notitie

In het nu voorliggende reglement wordt onderscheid gemaakt in een aantal voorkomende situaties m.b.t. het verstrekken van medicijnen/het uitvoeren van medische handelingen.

Er zijn vier te onderscheiden situaties:

1. de leerling wordt ziek op school (paragraaf 4);
2. het verstrekken van (chronische) medicatie op verzoek van ouders/verzorgers (paragraaf 5);
3. het uitvoeren van medische handelingen, op verzoek van ouders/verzorgers (paragraaf 6);
4. het omgaan met een levensbedreigende - /acute noodsituatie (paragraaf 7).

¹ BIG staat voor beroepen in de individuele gezondheidszorg

² Alleen individu die uitvoert kan strafrechtelijk aangesproken worden.

4. Leerling wordt ziek op school

Het komt regelmatig voor dat een leerling 's morgens gezond op school komt, en tijdens de schooluren last krijgt van hoofd-, buik- of andere soorten pijn (tjes) of ziekte. Ook kan een leerling door een insect gestoken worden.

In zijn algemeenheid geldt dat de medewerkers van Catent niet deskundig zijn om de juiste diagnose te stellen, zodat zij ook niet kunnen beoordelen welke handelingen er moeten worden verricht en/of medicatie toegediend moet worden.

Standpunt College van Bestuur:

Gerelateerd aan het in paragraaf 2 genoemde standpunt geldt dat er bij ziek zijn/worden van een leerling geen medicijnen, - en dus ook geen vrij verkrijgbare medicijnen - aan leerlingen worden verstrekt. En dat een leerling die ziek is (geworden) naar huis of naar andere door de ouders gearrangeerde opvang moet.

In een dergelijke situatie wordt zo snel als mogelijk is contact opgenomen met de ouders/verzorgers, of met het aangegeven contactadres (zie hieronder), zodat bij deze personen bekend is dat de leerling ziek is (geworden). De ouders/verzorgers dan wel degenen die als contactpersoon staat vermeld wordt verzocht de leerling op te halen. Er worden in dit contact afspraken gemaakt over wie er naar de school komt, wanneer de leerling wordt opgehaald, gaat school met de leerling nu meteen naar de huisarts of het ziekenhuis, etc.

Is er de inschatting dat medische zorg zijnde een oordeel van een arts vereist is, dan wordt door de school onmiddellijk en naast het contact hebben met de ouders/verzorgers/contactpersoon, contact opgenomen met een huisarts of een huisartsenpost in de buurt, en als die niet bereikbaar zijn, met 112. Doel: informatie verkrijgen over hoe verder te handelen en voor zover nodig hulp in te schakelen.

Voor een medewerker van Catent is het van belang om bij twijfel áltijd een arts te raadplegen. Dit geldt in het bijzonder wanneer het kind nog op de school is en de pijn blijft of de situatie verergert.

De leidinggevende wordt over alles door de medewerker geïnformeerd.
(Uitzondering: levensbedreigende - /acute noodsituatie: paragraaf 7).

Om zorgvuldig te kunnen handelen is het van belang het hieronder genoemde in acht te nemen.

- Ouders/verzorgers geven bij inschrijving van de leerling aan met wie contact moet worden opgenomen als de leerling ziek is/wordt.
- De contactnummers (van ouders/verzorgers/derden) staan in de leerlingenadministratie van de school en worden jaarlijks gecheckt/actualiseerd
- Bij de vaste leerkracht van de leerling zijn de contactnummers bekend. Hij/zij heeft deze meteen ter beschikking.
- Medewerkers niet zijnde leerkrachten kunnen bij de leerkracht of bij de leerlingenadministratie te allen tijde de gegevens inzien.
- Een zieke leerling blijft nooit alleen; opvang is georganiseerd.
- In de leerlingadministratie /klassenmap zijn ook de bij de school bekende gegevens m.b.t. allergieën en/of medicijngebruik opgenomen (zoals deze door de ouders/verzorgers bij inschrijving van de leerling gemeld zijn³).
- Ouders/verzorgers geven bij inschrijving van de leerling eveneens aan de school aan of er speciale medische situaties zich kunnen voordoen betreffende de leerling.

³ M.b.t. verwerking van deze gegevens wordt gehandeld conform het reglement "reglement verwerking gegevens leerlingen" zoals dat binnen Catent is vastgesteld. Waarmee conform de Wbp wordt gehandeld.

5. Het verstrekken van medicijnen op verzoek van ouders/verzorgers

Leerlingen krijgen medicijnen door een arts/specialist voorgeschreven die zij (een aantal malen) per dag moeten gebruiken. Dit betekent dat deze medicijnen ingenomen moeten worden tijdens schooluren. Denk hierbij aan het geven van antibiotica, ritalin, apparaatje voor pufjes i.v.m. astma, zepillen bij toevallen (bijv. een aanval van epilepsie), dan wel andere medicatie die gedurende korte of langere tijd (meerdere malen) per dag moet worden verstrekt.

Ouders vragen aan de directeur en/of aan een medewerker binnen Catent of de medewerker de medicatie wil verstrekken.

Standpunt College van Bestuur.

Gerelateerd aan het standpunt genoemd in paragraaf 2 wordt door medewerkers van Catent geen medicatie verstrekt die een leerling (meerdere malen) per dag gedurende korte(re) of langere tijd dient in te nemen⁴.

Het hieronder genoemde dient bij het hiervoor genoemde standpunt in acht te worden genomen:

- De ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de medicatie van hun kind.
- Het is aan de ouders/verzorgers om zorg te dragen voor het organiseren van het verstrekken van de medicatie. Ouders/verzorgers 'regelen' dat de leerling in staat is tot het nemen van de medicijnen.
- In de regel wordt per dag de door de leerling in te nemen hoeveelheid medicatie door de ouder/verzorger meegegeven aan het kind.
- Wijzigingen/aanvullingen tijdens het schooljaar in de verplicht tijdens schooluren door de leerling in te nemen medicatie worden door de ouders/verzorgers aan de school gemeld.

Mocht een leerling niet goed op een medicijn reageren, óf mocht er onverhoopt een fout gemaakt worden bij het innemen van het medicijn, dan moet direct met ouders, de huisarts en/of het ziekenhuis, en in voorkomend geval met 112 gebeld worden, én dient overleg gepleegd te worden hoe te handelen.

Verwezen wordt hierbij tevens naar paragraaf 7, levensbedreigende - / acute noodsituaties.

6. Het uitvoeren van (wet BIG voorbehouden) medische handelingen.

Het is uiteraard van belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat (mede a.g.v. de wet Passend Onderwijs: regulier waar het kan, speciaal waar het moet). Het kind heeft dan contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van alledag op school en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn.

Het komt voor dat ouders/verzorgers dan aan de directeur en/of aan medewerkers van de school vragen om in de wet BIG genoemde voorbehouden handelingen of andersoortige medische handelingen te verrichten. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het geven van injecties.

Wettelijke regels

De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet geeft regels voor beroepen in de gezondheidszorg en biedt personen bescherming tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen.

'Voorbehouden' handelingen zijn handelingen die risicovol zijn. Deze handelingen mogen daarom slechts worden uitgevoerd door daartoe bevoegde personen (zijnde in de wet BIG voor de betreffende handeling genoemde professionals).

Ook beroepsbeoefenaren die volgens de wettelijke bepaling niet bevoegd zijn om de handeling te verrichten, kunnen in opdracht en conform instructies van een beroepsbeoefenaar die wel

⁴ Hiermee wordt ook aangegeven dat het *niet* is toegestaan dat medewerkers van Catent bij een door ouders/verzorgers gestelde vraag gericht op het verstrekken van medicatie *vrijwillig* kiezen voor het verstrekken daarvan.

bevoegd is, de betreffende handeling verrichten. Bijvoorbeeld een verpleegkundige die in opdracht van een arts handelingen verricht. Daarbij moet voldaan zijn aan de wettelijke voorwaarden voor het uitvoeren in opdracht van zo'n handeling⁵.

Standpunt College van Bestuur.

Gerelateerd aan het standpunt genoemd in paragraaf 2 voeren medewerkers géén medische handelingen (inclusief de voorbehouden handelingen uit de wet BIG) uit. Dit betekent dat medische handelingen te allen tijde door een bevoegde derde die daarvoor door de ouders/verzorgers is gemachtigd, zijnde géén medewerker van Catent, dan wel door de ouders/verzorgers zelf worden uitgevoerd.

Gezien de ingrijpendheid van de handeling worden afspraken met betrekking tot bovengenoemde punten schriftelijk vastgelegd, en door zowel de ouders/verzorgers als de school ondertekend.

7. Levensbedreigende - / acute noodsituaties

Iedere burger wordt geacht in levensbedreigende - / acute noodsituaties te helpen naar beste weten en kunnen. En hij/zij is in dat kader altijd aansprakelijk voor zijn (niet) handelen. Gezien de burgerplicht die geldt bij een levensbedreigende - / acute noodsituatie, geldt in het kader van de voornoemde aansprakelijkheid veelal het fenomeen van verzachtende omstandigheden.

Voor leerlingen waarbij het noodzakelijk is om in een levensbedreigende - / acute noodsituatie onmiddellijk een levensreddende spuit toegediend te krijgen dan wel een bepaald medicijn verstrekt te krijgen, is dit bij de inschrijving van de leerling besproken en zijn er afspraken daarover vastgelegd en ondertekend gericht op hoe in een dergelijke situatie deze zorg te organiseren.

Om in een levensbedreigende - / acute noodsituatie zorgvuldig te handelen is het van belang het hieronder genoemde in acht te nemen.

1. Laat de leerling niet alleen.
2. Bel direct het landelijk alarmnummer 112.
3. Bel zo mogelijk ook direct de huisarts in de buurt en - als bekend -, de huisarts en/of de specialist van de leerling
4. Bel de ouders/verzorgers (bij geen gehoor de aangewezen contactpersoon):
 - leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling dan wel naar aanleiding van welke ander 'voorval' de levensbedreigende - /acute noodsituatie is opgetreden (eventueel welke fout is gemaakt);
 - geef aan welke verschijnselen bij de leerling worden waargenomen;
 - vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd;
 - in geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.
5. Observeer de leerling goed en probeer hem of haar gerust te stellen.
6. Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (BHV-er) voor bijstand. Indien een leerling opdracht wordt gegeven een BHV-er te halen, instrueer dan duidelijk wat deze leerling tegen de volwassene moet zeggen.
7. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - naam van de leerling
 - geboortedatum
 - telefoonnummer van ouders/verzorgers en/of de aangewezen contactpersoon
 - naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
8. Blijf zelf rustig.

⁵ Het gaat hierbij om het beroepsmatig uitvoeren van de handeling. Hierbij is geen sprake als een leerkracht de handeling uitvoert.

BIJLAGE

Algemene verklaring

(opnemen als "invul"- en door de ouders te ondertekenen formulier in digitale leerlingadministratie, bij inschrijving leerling op de school).

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks.

In een dergelijk geval zal de school altijd contact opnemen met u als ouders/verzorgers of met een andere, door u aangewezen, persoon.

Een enkele keer komt het voor dat al deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, zal de school een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een eenvoudige pijnstiller te weten paracetamol, en/of afzondering c.q. rust.

Altijd wordt ook de afweging gemaakt een arts te consulteren.

In de administratie is vastgelegd (en door ouders ondertekend):

- Contactgegevens ouders/verzorgers/ contactpersoon.
- Naam, adres, huisarts.
- Zaken waarvoor de leerling overgevoelig/allergisch is.
- Vast medicijngebruik.
- Speciale medische situaties die zich kunnen voordoen betreffende de leerling.
- Wijze waarop zorg moet worden verleend in een levensbedreigende - / acute noodsituatie⁶.

Verklaring gericht op medicijngebruik, door een arts/specialist voorgeschreven, die de leerling tijdens schooluren, moet gebruiken teneinde (goed) gezond te blijven.

(opnemen als "invul"- en door de ouders te ondertekenen formulier in digitale leerlingadministratie bij inschrijving leerling op de school).

Ondergetekenden (ouders en school) verklaren de volgende afspraken met elkaar gemaakt te hebben met betrekking tot medicijngebruik door de leerling op school. De reden dat dit gebeurt komt voort uit het feit dat de leerling op voorschrift van arts/specialist het medicijn gedurende de schooluren moet innemen.

- Naam specialist.
- De voor de leerling noodzakelijke medicijnen worden verstrekt door ouder/een derde⁷/ de leerling zelf.
(NB: De hiervoor genoemde persoon is geen medewerker in dienst bij Catent).
- Betreffende medicijn.
- Reden gebruik medicijn.
- Omstandigheden waaronder het medicijn wordt ingenomen/verstrekt.
- Verplichting bij ouders om school te informeren bij wijziging in medicatie, contactpersoon, degene die het medicijn verstrekt etc.⁸

Een verklaring van de behandelend arts is bijgevoegd.

De ouders zijn/blijven verantwoordelijk voor het op de juiste tijd en wijze verstrekken van de medicijn.

⁶ Privacy reglement Catent wordt hierbij toegepast.

⁷ Doorstrepen wat niet van toepassing is. Als degene die de medicijnen komt verstrekken niet op de afgesproken tijd kan verschijnen, stelt hij/zij daarover de school zo snel mogelijk op de hoogte. En hij/zij geeft hoe er dan gehandeld gaat worden. Als degene die de medicijnen komt verstrekken zonder bericht te geven niet op de afgesproken tijd verschijnt, worden de ouders/verzorgers door de school telefonisch benaderd door de directeur. Zij geven aan hoe er gehandeld gaat worden.

⁸ Privacy reglement Catent wordt hierbij toegepast.